VYSOČINA V ČÍSLECH

Rozloha: 6 796 km²
Počet obyvatel: 510 000
Počet obcí: 704
Hustota zalidnění: 75 obyvatel na km²
Průměrný věk obyvatel: 39,5 roku

KRAJ VYSOČINA – MÁME SVÁ NEJ

- ...židovská čtvrť v Třebíči je jedinou židovskou památkou mimo území Izraele, která se dostala na seznam UNESCO
- ...v Havlíčkově Brodě se nalézá nejstarší dochovaný zvon v republice z roku 1333, zvaný Vilém
- ...v Třebíči jsou na konci svatého Martina instalovány největší věžní hodiny nejen v rámci Česka, ale i celé Evropy (průměr 5,5 m)
- ...v sýrárně v Želetavě se dochovaly největší středověkosrpky zrací sklep pro sýry
- ...v přírodním parku Třebíčsko rostou hned tři z nejvzácnějších orchidejí v českých zemích: vstavač obecný, vemeník dvoulistý a vemeník zelenavý
- ...Pacovem prochází 15 stupeň východní délky, který je nultým poledníkem pásma středoevropského času
- ...rozhledna Babylon u Kamenice je nejstarší rozhlednа na Moravě
- ...geografové sídlištěm matematickým výpočtem určili, že geometrický střed České republiky může být u obce Chlosťbo poblíž Ledče nad Sázavou
- ...přečerpávací vodní elektrárna Dalešice leží pod nejvyšší spanwou hrází ve střední Evropě

TIPY NA NÁVŠTĚVU NĚKTERÝCH MĚST A MÍST KRAJE VYSOČINA:

• **Havlíčkův Brod [D8]** – historické centrum města je městkou památkovou zónou. Město je úzce spjaté s významným novinářem a spisovatelem Karlem Havlíčkem Borovským. Ten zde v tzv. Havlíčkově domě (dnes Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, expozice Po stopách K. H. Borovského v Německém Brodě) bydlel. Na místním hřbitově u kostela sv. Vojtěcha jsou pochováni jeho rodiče a bližší příbuzní, jejich společný náhrobek z bílého pískovce z roku 1844 je chráněn jako kulturní památka. Nedaleko odtud se nachází i památník Karla Havlíčka Borovského, jehož autorem je Josef Myslbek. Ve stejném parku Budouncost narazíme na jeho bronzovou sochu a také na bustu jeho matky. V centru města můžeme obdivovat barokní a klasicistní činžy domů, dvě historické radnice a kromě muzea navštívit Galerii výtvarného umění (grafiky a ilustrace 20. století), Stifův dům a Stifův památník (expozice věnovaná malíři Otakaru Štáfkovi). Kulturní centrum Sv. Rodiny nebo vystoupat na vyhlídkovou věž kostela Nanebevzetí Panny Marie.

Okolí Havlíčkova Brodu:

• **Horní Pohled [D7]** (15 km): venkovský skanzen Michalův statek, • **Chotěboř [B9]** (17 km): barokní zámek (městské muzeum) • **Havlíčkova Borová [C9]** (19 km): rodný dům Karla Havlíčka Borovského (expozice věnovaná životu a dílu) • **Lipnice nad Sázavou [B9]** (15 km): zřícenina gotického hradu (prohlídka hradu, vyhlídka do širokého okolí); Památník Jaroslava Haška (expozice věnovaná životu a dílu); Památník Josefa Váchala v Mnichově; Hostinec U České koruny (v současnosti provozuje vnuk J. Haška); zajímavá sochařská díla v nedalekých lomech (Bretschneiderovo ucho, Usta pravdy, Zlatý oz) • **Ledeč nad Sázavou [C6]** (29 km): gotický hrad (městské muzeum a vyhlídková věž); synagoga (příležitostné výstavy) a židovský hřbitov • **Krucemburk [C16]** (27 km): památní síň Jana Zrzavého; jeho hrob u kostela.

• **Jihlava [D7–F8]** – Jihlava is situated on the borderline between Bohemia and Moravia, all four boundary stones are preserved here since the days of Marie Terezie. The large historical town square with adjacent street is part of Jihlava Conservation District. Panorama view of the town from St. Jakub's Church or Brána Matky Boží (the only one of the Jihlava's ancient town gates preserved to this day). Recently restored historical town hall with a monumental Gothic hall adorned with biblical quotations; Vysočina District Gallery (19th and 20th cent. paintings and sculptures); Museum Vysočiny Jihlava (expositions: Silver Mining and Jihlava Mint, Minerals and Geology, The Beauty of Medieval Statues, Jihlava – A Central European City From Renaissance to Industrial revolution); Gustav Mahler Home (the composer's life and work). In the large Jewish cemetery near the hospital are the graves of his parents. Jihlava's underground corridors (second largest in the country) promise an adventurous tour. Children are bound to enjoy the Jihlava ZOO with a replica of an African village, Shetland Island with the country's largest pack of marmosets; Water World. The times of the town's glorious silver mining era is commemorated on the Mining Track (Hornická stezka) with ten resting stations with information boards in the vicinity of Rudný Hill.

Jihlava and environs:

• **Brtnice [G8]** (15 km): Native home of architect Josef Hoffmann, leading Viennese Art Nouveau artist (expozition on his life and work); vast castle complex (not open to the public); Jewish cemetery; two Baroque bridges adorned with statues. • **Roketnice [G9]** (7 km from Brtnice): ruin of a Gothic castle. • **Polná [E9]** (17 km): chateau and castle (museum), old school (complete interior from 1866) synagogue (regional Jewish museum), Jewish cemetery, Jewish district on a triangular layout; Virgin Mary Ascension Church with an outlook tower. • **Mrákotín, Lhotka [I6]** (38 km): These two towns are situated near the peak of the Bohemian-Moravian Highlands – Javořice (837 meters above sea level); the monumental obelisk in the Prague Castle's courtyard has been chiseled from the local fine-grained granite. • **Telč [B7]** (31 km): Both the picturesque historical town center of this town the chateau in Poľná are on the UNESCO World Heritage List since 1992; Renaissance chateau (tour); museum (branch of Museum Vysočiny Jihlava, mechanically movable Nativity), model of historical town center, history of the Telč region, ethnographical collections from Africa from the travels of sculptor and globetrotter F.V.Fořt; gallery in Hasický Dům; Telč House (history and legends with large ceramic figures); outlook towers from St. Jakub Church and Holy Spirit Church; Oslednice outlook tower; boat rides on Štěpnický Lake. • **Horní Dubénky [I6]** (30 km): Chadim's Mill (flour mill museum). • **Třešť [G7]** (19 km): The foundation of this town is associated with Nativity scenes; museum – branch of Museum Vysočiny Jihlava; exposition of this200-year tradition in Schumpeter House (life and work of this well-known economist, a native of Třešť); synagogue (expozition of Kafka and Třešť). From this town, you may take a walk to Velký Špičák [Great Peak] (734 m above sea level) to the source of Moravská Dyje (Moravian Thaya) or then the late-Gothic Rotštejn Castle, rebuilt as a Renaissance hunting lodge. • **Roštejn [H7]** (30 km): formerly a Gothic castle (branch of Museum Vysočiny Jihlava, tour of the castle's interior, outlook tower). • **Nová Říše [I7–I8]** (33 km): Baroque Premonstrate monastery with St. Peter and Paul Church (tour of the church, prelature, Baroque library with ceiling frescoes).

• **Pelhřimov [F5]** – The historical town center was declared municipal conservation area; a tour named „Stezka po stavebních slozích" takes visitors around the most prominent architectural sites. Pelhřimov is known as the "Town of Records and Curiosities" – a collection of the most interesting record-breaking exhibits in an exposition entitled Zlaté české ručičky [Golden Bohemian Hands] at Náměstí rekordů [Waterfront of Records]; in Pelhřimov also is the Museum of Records and Curiosities located in the Jihlava Town Gate, and Museum Vysočiny Pelhřimov 'dexpozice of Josef and Zdeněk Sejnostov: the town jail, historical development of the Pelhřimov area), the Lipský Hall and the first Czech MŮZ'tum, Museum of Monsters (in a medieval cellar in the sgraffito-decorated margrave's house. Very attractive also is a walk-up to the outlook tower of the St. Bartholomew Church with a record-breaking goat under one's arms).

Pelhřimov and environs:

• **Humpolec [D6]** (16 km): Anthropologist's Dr. Aleš Hrdlička Museum; HLINĚkarium [hlinik = aluminium]; educational tour "Following History's Footprints"; outlook tower at the St. Nicolas Church; Jewish cemetery; Bernard beer brewery (tour option). • **Orlík nad Humpolcem [D6]** (18 km): ruins of a medieval castle. • **Křemešník [F6]** (10 km): pilgrim church, Pipalka lookout. • **Kaliště u Humpolce [D6]** (25 km): The birthplace of the world-famous conductor and composer Gustav Mahler (1860 – 1911). • **Kámen [E4]** (19 km): a castle (exposition of the life style in the 19th and early 20th cent., and exposition of single-track vehicles. • **Kamenice nad Lipou [G4]** (20 km): museum with exhibits from the Museum of Industrial and Creative Arts, Prague); in the park is an 800-year-old linden tree; Kamenice is also one of the stops of the country's last narrow-track railway. • **Pacov [E4]** (26 km): town museum; Jewish cemetery. • **Lukavec [I3]** (30 km): museum of poet Antonín Sova. • **Počátky [I5]** (23 km): town museum; native home of Otakar Březina (exposition on his life and work); lookout tower of the St. John the Baptist Church. • **Lázně sv. Kateřiny [G6]** (2 km from Počátky): pilgrim church; spa (the only spa in Vysočina). • **Častrov (Metánov) [G5]** (20 km): Jakub Hron Metanovský Museum (life and work of this professor and creator of neoformis). • **Želiv [E5]** (18 km): Premonstrate monastery with a church (tour) and monastery brewery. • **Žirovnice [E5]** (32 km): chateau (tour of historical interior with valuable Gothic frescoes); museum of mother-of-pearl button manufacturing and sewing machine industry; newly restored historical grange (exposition of rural traditions and trades).

• **Třebíč [B10]** – This town center is declared municipal conservation area and its large Jewish district and the St. Prokop Basilica are on the UNESCO World Heritage List since 2003. St. Prokop Basilica formerly part of a Benedictine monastery, later rebuilt as a chateau, today Museum Vysočiny Třebíč (exposition of Nativity scenes, pipes and smokers utensils, Moravian minerals called "Vltavín", other minerals and rocks. The Jewish district offers a tour through the Jewish ghetto, optional visit of a Jewish cemetery and synagogue with unique 18th cent. murals and a model depicting the Jewish quarters in 1850. A beautiful view of the town from the steeple of St. Martin Church. The downtown area features several remarkable structures by B. Fuchs: Savings Bank at the town square and J. Gočár UP building). In Třebíč also is the only Dutch-style windmill in Vysočina.

Třebíč and environs:

• **Dalešice [I11–I12]** (19 km): beer brewery (museum of Austrian-Hungarian beer brewing), where a film named Postříženy was made. • **Dalešická přehrada [I11–I12]** (boat ride on the water dam and tour of the power plant). • **Dukovany [J12]** (31 km): nuclear power plant (info center for tourists). • **Jaroměřice nad Rokytnou [I10]** (15 km): Baroque chateau (tour of the interior) and large park; St. Markéta's Parish Church; poet's Otokar Březina Museum and his grave in the local cemetery with F. Bílek's sculpture. • **Kramolín [I12]** (30 km): stone outlook tower. • **Jemnice [J8]** (43 km): museum (branch of Museum Vysočiny Třebíč, exposition on the history of Jemnice and mining of minerals; St. Stanislav Church with a lookout; St. Vitus Church with underground chateau (occasionally open to the public). • **Police [G8]** (45 km): chateau (tour of the interior and lookout tower). • **Kralice nad Oslavou [H12]** (25 km): monument of Bible Kralická [Bible of Kralice] is located near a former fortress, where Jednota bratrská [Unity of Brethren] operated a clandestine printing shop in the years of 1578-1620. • **Náměšť nad Oslavou [H12]** (21 km): chateau (tour of the interior), Baroque stone bridge adorned with 20 statues. • **Moravské Budějovice [I10]** (24 km): chateau (branch of the Museum Vysočiny Třebíč, exposition of trades, history of M. Budějovice, meat market). • **Budišov [G11]** (16 km): chateau (zoological collection). • **Šádek [I9]** (8 km): Vine-making and cultural center with the only officially recognized vineyard in the Vysočina Region; a smokehouse, processing and storage cellars, winery, and an open-air amphitheater. • **Tasov [G11]** (25 km): writers' monument (life and work of Jakub Deml and his grave next to the church. • **Velké Meziříčí [F11]** (23 km): chateau (tour of the interior and other exhibits); a synagogue (exhibition hall); Jewish cemetery; outlook tower at St. Nicolas Church; over the town spans the arch of the Vysočina Bridge – the tallest and second longest bridge on Expressway D1. • **Velká Bíteš [G13]** (34 km): regional museum; fortified St. John the Baptist Church; Bítes sidewalk of fame.

• **Žďár nad Sázavou [D16]** – pilgrim St. Jan Nepomuk Church on Zelená Hora [Green Mountain] was put on the UNESCO World Heritage List in 1994, built by Jan Blažej Santini-Aichel in 1719, who also built the Virgin Mary Ascension Church in Žďár nad Sázavou and the peature of a former monastery; Lower Cemetery (for plague victims) and the Business Center's courtyard, which is shaped like a lyre (Santini's buildings can also be found in nearby Zvole (St. Wenceslas Church) and Obyčtov (Virgin Mary Visitation Church). In the chateau complex (former Cistercian monastery) is the Virgin Mary Ascension Church, Studničční Chapel, Baroque horse stables, Kinský Art Gallery, Museum of Books, and an exposition dedicated to the builder Santini. Near the chateau complex is a Baroque bridge with 8 statues and a Baroque inn. In the center of the town is a former fortress from the 13th century that is a museum today.

Žďár nad Sázavou and environs:

• **Dolní Rožínka [F12]** (26 km): DraXmoor – a scary castle, formerly a 14th century grange (exposition of medieval fairy-tale market place, over 20 animated (audio and video) models of witches, dragons, and other fairy-tale monsters. • **Jimramov [C12–C13]** (26 km): In the chateau (former Cistercian monastery). • **Nové Město na Moravě [D11–D12]** (12 km): Horácká Gallery features an exposition of statues and paintings created by prominent sculptors of the 19th and 20th century; original sculptures are installed outdoors in parks and town squares; town museum (folklore and rural crafts of the Horácko [Highlands] region, as well as typical sports, especially glass works, iron works, and skiing). • **Přibyslav [D9]** (17 km): chateau (exposition dedicated to firefighters and fire prevention; statues of Hussite commander Jan Žižka of Trocnov and Kalich, is commemorated with a burial mound built on the very spot in Přibyslav, where Žižka died. • **Zvole nad Pernštejnem [I10]** (23 km): Wild-West town, Sklůzy mlýn, the country's largest entertainment nature park. • **Bystřice nad Pernštejnem [D13–E13]** (27 km):town museum; lookout tower Karasín. • **Korouzné [E13]** (38 km): covered wood bridge. • **Rosička [D16]** (9 km): lookout tower. • **Svratka [C11]** (20 km): town museum (exposition on life and trades in a small town at the beginning of the 20th cent.). • **Nížkov [E9]** (14 km): ossuary (former field hospital 1740-1742). • **Hamry nad Sázavou [D10]** (4 km) concrete statues of Michal OBiak (Mamlas, Mammoth, Hamroň, Horse, Eagle Owl, the latter at Medlov Lake near Tří Studně village.

FOLKLORE TRADITIONS ARE STILL ALIVE – COME AND SEE:

• **Brtnice [G8]:** A Plague Procession is held here every year (to commemorate the victims of a plague in 1715), Brtnické kovadliny [The Anvils of Brtnice] (an international convention of blacksmith artists with a visit of the castle, otherwise not open to the public) – every odd year in June. • **Červená Řečice [E8]:** Slámování [Straw Festival] (open to all who wish to try their hand at making a straw statue) – August. • **Jihlava [I8]:** Jihlava Mining Parade (commemorating silver mining in the regional capital) – every odd year in June. • **Jemnice [J8]:** Historical feast named Barchan (parade through the town in period costumes, arts and crafts, concerts – commemorating the sojourn of queen Eliška Přemyslovna in the town) – June. • **Křemešník [F6]:** Annual country fair and tour to the top of the hill. • **Velká Bítes [G13]:** Bítes feast (folklore festival with a bailiff and old-style justice proceedings) – September. • **Polná [E9]:** Mrkvancová [Carrot] country fair (named after typical local baking sweets made of flour, carrots, and poppy seed) – September. • **Telč [B7], Světlá nad Sázavou [C7]:** Traditional Horácko [Highlands] feast.

PŘÍRODA KRAJE VYSOČINA:

Nejvyšší celky: **Jihlavské vrchy [I6]** | **Javořice [I6]** 837 m | **Žďárské vrchy [C9–C12]** | **Devět skal [C11]** 836 m), **Křemešnická vrchovina [F6]** | **Křemešník [I12]** 765 m). Nejnižším bodem je nacpal hladina řeky Jihlavy pod Lubnicemi (239 m) v okrese Třebíč. Na území kraje leží většina území chráněné krajinné oblasti **Žďárské vrchy [C9–I12]** s nejcennějšími částmi v národních přírodních rezervacích **Dářko [C9]** poblíž Radostína (nejrozsáhlejší rašeliniště na Vysočině), **Žákova hora [C11]** se zbytky jedlobukového pralesa nebo **Ransko [C9]** pokryté na jeře kolenci *bledule jarní* (Leucojum Vernum). Častým cílem výletů jsou zříc skalní útvary **Čtyři palice [C11–C12]** a **Devět skal [C11]**. Druhou CHKO, jejíž část leží na Vysočině jsou **Železné hory [D5–E5]** se skalními útesy a vodními nádržemi v údolí Doubravy. Jedním přírodním rezervacím patří **Mohelenská hadcová step [I12]** známá unikátním geologickým podložím tvořeným serpentinitem (*hadcem*), ale také rostlinami, jež rostou v území republiky už pouze tady, například *jedinou podmrvkou* (Polytrichum Aculeatum). Rybník **Zhejral [I6]** s okolním rašeliništěm a **Velký Špičák [G7]** blízko Třešť s přirozeným bukovým porostem a vzácnou květenou.

Národní přírodní památky: **Jankovský potok [E6]** s perlorodkou říční, **Hojkovské rašeliniště [F6–F7]** se třítinou nachovou (**Sphagnum fuscum**) [E13], kde rostou vzácné vrbovité.

Přírodní rezervace a památky: **Kamenné moře [I6]** poblíž zříceniny **Štamberk [I6]** a Ohrady, rašeliniště **Stvořidla [C6]**, **Obora [I12]** pro zajímavou podle typického místního pečiva z mouky, mrkve a máku) – září. • **Telč [B7], Světlá nad Sázavou [C7]:** tradiční horácké slavnosti.

PŘEHLED NEJZAJÍMAVĚJŠÍCH FESTIVALŮ:

• **Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského:** vrcholná kulturní událost, konající se v zahradách zámku a v chrámu svaté Markéty v **Pomořících nad Rokytnou [I10]**, na hlavním náměstí státního zámku **Telč [B7]** a na pivovarském nádvolí v **Humpolci [D5]** (kde se natáčel film *Postříženy*) – srpen.

• **Hudební festival Vysočina:** festival klasické hudby konající se na různých místech Vysočiny - červen až červenec.

• **Concentus Moravicus:** mezinárodní hudební festival probíhající v bezmála 20 městech Jižní Moravy a Vysočiny nabízí více než třicet koncertů – červen.

• **Brtnice [G8]:** divadelní festival Pavučina – srpen. • **Chotěboř [B8]:** Festival fantazie (v ČR největší setkání příznivců světů fantazie: fantastiky filmové, seriálové, literární, hemí, zaměřené na science-fiction a bojovnost, kosmonautiku a moderní technologie, fantasy a horor, mytologii a zábavy, vojenství a historii...) – červen až červenec.

• **Jihlava [I7]:** Hudební festival Mahler Jihlava (festival věnovaný skladateli a dirigentovi Gustavu Mahlerovi) – září až listopad, Mezinárodní festival dokumentárních filmů (největší středoevropský festival autorského dokumentu) – říjen. • **Kamenice nad Lipou [G4]:** Hračkobraní (přehlídka výrobků, výrobců a návrhářů specializujících se na hračky z přírodních materiálů) – červenec. • **Lipnice nad Sázavou [D7]:** Rej nocí (vystupování setkání příznivců moderní hudby) – červen, Rocková Lipnice – červenec, Hašlerka Lipnice (festival humoru a satiry) – červenec. • **Náměšť nad Oslavou [H12]:** Folkové prázdniny – červenec, Náměstská placka (soutěž amatérských trampských kapel) – květen. • **Pacov [E4]:** Všeštánový festival Pacovský poledník – červenec. • **Pelhřimov [F5]:** Pelhřimov, město rekordů (největší evropský festival rekordů a kuriozit) – červen. • **Roštejn [H7]:** Jazz na hradě – srpen. • **Telč [B7]:** Prázdniny v Telči (hudební festival) – červenec až srpen, Francouzsko-česká hudební akademie – červenec. • **Třebíč [B10]:** Zámosti (letní festival) – červen, Samajim (festival židovské kultury) – srpen. • **Žďár nad Sázavou [D10–D11]:** Modré dny (společensko-kulturně-vzdělávací festival) – listopad

OVERVIEW OF MOST INTERESTING FESTIVALS:

• **Petr Dvorský International Music Festival:** This is the most important festival of the season that involves practically all of Vysočina's key instance, it is held in the gardens of various castles, the St. Markéta Church in **Jaroměřice nad Rokytnou [I10]**, the main courtyard of the national castle in **Telč [B7]**, and the courtyard of the beer brewery in **Humpolec [D5]**, where the movie *Postříženy* was made – August.

Various events take place in different parts of Vysočina annually: • **Vysočina Music Festival.** • **Music Festival** or • **Concentus Moraviae**.

• **Brtnice [G8]:** Pavučina [Cobweb] Drama Festival – August. • **Chotěboř [B8]:** Festival fantazie [Imagination Festival] (the largest gathering of imagination fans: fantasy in films, serials, literature, drama, science fiction, futurism, cosmonautics, and modern technology; fantasy and horror, mythology, and mystery, warfare, history, etc.) – June to July. • **Jihlava [F7]:** Mahler Jihlava Music Festival – September to November, International Festival of Documentary Films (the largest of its kind in Central Europe) – October. • **Kamenice nad Lipou [G4]:** Hračkobraní [Toy Fair] (a show of products, manufacturers, and designers specializing in toys made of natural materials) – July. • **Lipnice nad Sázavou [D7]:** Rej nocí svatojánské [St John Midnight Party] (gathering of modern music fans) – June. Rockovú Lipnice [Rocking Lipnice] – July. Hašlovka Lipnice [Hašek's Lipnice] (festival of humor and satire) – July. • **Náměšť nad Oslavou [H12]:** Folkové prázdniny [Folk Holiday] – July. Náměstská placka [Náměšť Slapjack] (contest of amateur rambler bands) – May. • **Pacov [E4]:** Multi-genre festival Pacovský poledník [Pacov Meridian] – July. • **Pelhřimov [F5]:** Pelhřimov, the town of records (largest European festival of records and curiosities) - June. • **Roštejn [H7]:** Jazz in a Castle – August. • **Telč [B7]:** Holiday in Telč (music festival) – July to August, French-Bohemian music academy – July. • **Třebíč [B10]:** Zámosti (summer festival) – June, Šamajim (festival of Jewish culture) –August. • **Žďár nad Sázavou [D10–D11]:** Modré Dny [Blue Days] (social-cultural-educational festival) – November.

NATURE IN THE VYSOČINA REGION:

Highest altitude points: **Jihlavské vrchy [I6]** | **Javořice [I6]** 837 m), **Žďárské vrchy [C9–C12]** | **Devět skal [C11]** 836 m), **Křemešnická vrchovina [F6]** | **Křemešník [I12]** 765 m). Lowest altitude point: Jihlava River downstream from Lhánice (239 m) in Třebíč District. Most of the nature conservation area of **Žďárské vrchy [C9–C12]** is situated in the Vysočina Region, its most valuable parts being: the national reserve **Dářko [C9]** near Radostín (the largest peat moos area in Vysočina); **Žákova hora [C11]** with remainders of spruce and beech virgin forest; or **Ransko [C9]** that is covered with carpets of *bledule jarní* (Leucojum Vernum). Popular sites are rock formations **Čtyří palice [C11–C12]** and **Devět skal [C11]**. Another nature reserve situated partly in Vysočina is **Železné hory [E8–C8]** with tower-like rock formations and waterfalls in the Doubrava River Valley. Other nature reserves are: **Mohelenská hadcová step [I12]** known for its unique geological substratum formed of [Serpentinite], as well as plants that grow nowhere else in the country, e.g., kapraďorost Podmrvka [Polytrichum Aculeatum], Lake **Zhejral [I6]** with vast moorland; and **Velký Špičák [G7]** near Třešť with natural beech overgrowth and rare Maya.

Nature Conservation Sites: **Jankovský potok [E6]** (Jánkov Creek) with freshwater pearl mussel (Margaritifera), **Hojkovské rašeliniště [F6–F7]** [Hojkov Moorland], with three-toothed moss (Calamagrostis phragmitoides) and **Obora [E13–I14]**, a location with orchid-like flora.

Nature Reserves and Sites: **Kamenné moře [I6–I7]** [Stone Sea] near the ruin of **Štamberk [I6]** and Ohrady, fen waterfowl paradise named **Stvořidla [C6]**, **Obora [I12]** near the Náměšť Castle, **Ostrá [I12]** and **Chvojnice Valley [I12]** with hiking tracks around the ruins of ancient cities, or **Zaječí skok [F7]** near Jihlava, the oldest nature reserve in the Bohemian-Moravian Highlands.

Vysočina is the value of the main European water divide – water springs on its western side feed the Northern Sea, on the eastern side the Black Sea. Man-made lakes form part of this region from time immemorial.

SPORTS IN THE HIGHLANDS

Hiking and Biking:

Active sports come naturally in Vysočina's mountainous countryside with many biking tracks for individual cyclists and families with children, as well as for hikers who prefer to walk on foot to their point of interest. We should not forget to mention the region's numerous lookout opportunities: **Křemešník [I6]**, **Oslednice [I7]**, **Rosička [I10]**, and **Babylon [I12]**. Hiking and biking tracks are shown in our map.

Water sports:

Lovers of windsurfing and yachting should certainly visit lake **Velké Dářko [C10]**, **Dalešická přehrada [I11–I12]** is not only excellent for swimming, but also offers steamboat outings. Other good water sport places in the summer are: **Sedlice na Želivce [E5]**, **Pilská nádrž [D16]** [reservoir], and **Želiv [E5]**.

Winter sports:

The ski centers in the Vysočina region are in the area of **Žďárské vrchy [C9–D12]**. **Nové Město na Moravě [D11–D12]** has been organizing annually the Zlatá lyže World Cup for over 70 years and newly also the European Championship in biathlon. There are plenty opportunities for cross-country skiing as well as downhill skiing, as the area counts thirty hills with ski lifts (the most popular amongst them are: **Svratka [C11]**, **Nový Jimramov [C12]**, **Harusův kopec [D11]** [Harus Hill], **Karasín [D13]**, **Dalečín [D12]**, and **Šacberk [I8]** near Jihlava).

Adrenaline activities, cable-line centers, mountain climbing:

Lovers of adrenaline sports may test their courage and skills at the recreational center of **Březová [B9]** near Třebíč, **Siesta Park in Bystřice nad Pernštejnem [E13]**, or the cable-line center **Tři Studně [D11]** near Žďár. Mountain-climbing opportunities are found in the area of **Žďárské vrchy [C9–D12]**, e.g., at **Paseká skála [D11]**, **Vávrova skála [D11–D12]**, **Rozštípená skála [D10]**, or certain parts of **Devět skal [C11]**, **Čtyři Palice [C11–C12]**, **Malinská skála [C11]** a **Drátenický [C11]**.

Golf courts:

in **Svratka [C11]** and **Vanov [I6–I7]** near Telč

Plenty opportunities for enjoying sports actively are also directly in individual towns – indoor sport grounds, indoor swimming pools, tennis courts, squash halls, and modern swimming pools. Lovers of **Nordic walking** are bound to appreciate the region's numerous stables and horseback riding opportunities for the public.

The Vysočina Region has established and supports the following allowance organizations in the sphere of culture that offer visitors opportunities to discover Vysočina: Gallery of Creative Arts, Museum Vysočiny (which has exhibits on display also at the castle in Ledeč nad Sázavou and J. Hašek Memorial in Lipnice nad Sázavou), and the Vysočina Regional Library in Havlíčkův Brod, Oblastní [Regional] Gallery, Museum Vysočiny (with branches in Telč, Třešť, and Roštejn Castle); Horácké divadlo [Highland Theater] in Jihlava, Horácká galerie in Nové Město na Moravě, Museum Vysočiny in Pelhřimov, Museum Vysočiny in Třebíč (with branches in Moravské Budějovice and Jemnice) and the Kámen Castle.

Useful websites:

• **www.region-vysocina.cz**
• **www.kr-vysocina.cz**

INFORMAČNÍ CENTRA • INFORMATION CENTRES

Informační centrum - Hoffmannův dům [G8]
Náměstí Svobody 263, 588 32 BRTNICE
☎ +420 567 571 722
e-mail: hoffmann@brtnice.cz, www.brtnice.cz

Turistické informační centrum [E13]
Masarykovo náměstí 1
593 01 BYSTŘICE NAD PERNŠTEJNEM
☎ +420 566 551 532
e-mail:info@bystricenp.cz, www.bystricenp.cz

Informační centrum Jaderné elektrárny Dukovany a Vodní elektrárny Dalešice [I12]
675 50 DUKOVANY
☎ +420 561 105 519, FAX +420 561 104 970
e-mail: infocentrum.edu@cez.cz, www.cez.cz
bezbariérový přístup

Informační centrum – Lanete, spol. s r.o. [A7]
Náměstí T.G.M. 114, 582 82 GOLČŮV JENÍKOV
☎ +420 569 442 577, FAX +420 569 442 578
e-mail: lanete@lanete.cz, www.golcuv-jenikov.cz

Informační centrum [D8]
Havlíčkovo náměstí 57, 580 01 HAVLÍČKŮV BROD
☎ +420 569 497 357, +420 569 497 353
e-mail: icentrum@muhb.cz, www.muhb.cz

Informační centrum – Chadimův mlýn [B6]
588 52 HORNÍ DUBÉNKY 109
☎ +420 567 374 167
e-mail: danichad@post.cz, www.chadimuvmlyn.cz

Městské kulturní a informační středisko [B6]
Havlíčkovo náměstí 91, 396 01 HUMPOLEC
FAX +420 565 532 479
e-mail: meksjitka@humpolec.cz,
www.infohumpolec.cz bezbariérový přístup

Informační centrum [D11]
Nám. B. května 2, 675 55 HROTOVICE
☎ +420 568 229 095, FAX +420 567 219 220
e-mail: icentrum@hrotovice.cz,
www.hrotovice.cz
Provoz 1.5. – 30.9.

Informační centrum – Městská knihovna [G6]
Chotěbořské nám. 2/4, 583 01 CHOTĚBOŘ
☎, FAX +420 569 626 634
e-mail: infocentrum@chotcz.cz, www.chotebor.cz
bezbariérový přístup

Informační centrum Městského kulturního střediska [I16]
Komenského 1029
675 51 JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU
☎ +420 568 440 132, FAX +420 568 441 514
e-mail: info@meks-jaromerice.cz,
www.jaromerice.cz, www.meks-jaromerice.cz

Informační centrum [J8]
Husova 2, 675 31 JEMNICE
☎ +420 721 508 737
e-mail: ic@mesto-jemnice.cz,
www.mesto-jemnice.cz, www.tic.jemnice.cz

Turistické informační centrum [F7]
Masarykovo náměstí 2, 586 01 JIHLAVA
☎ +420 567 167 158-9, FAX +420 567 167 157
e-mail: tic@jihlava-city.cz, www.jihlava.cz

Informační středisko města Kamenice nad Lipou [F4]
pobočka jarku, Nám. Čsl. Armády 1
394 70 KAMENICE NAD LIPOU
☎ +420 565 432 343
e-mail: info@kamenicenl.cz, www.kamenicenl.cz

Informační centrum [B11]
675 02 KONEŠÍN
☎ +420 568 888 398, FAX +420 568 888 241
e-mail: konesin@iol.cz, www.konesin@tiscali.cz
www.horacko.cz/konesin

Infocentrum a památní síň Jana Zrzavého [C10]
Náměstí Jana Zrzavého 13
582 66 KRUCEMBURK
☎ +420 569 697 320
e-mail: ic@krucembur.cz, www.krucembur.cz

Informační centrum [D6]
Husovo náměstí 60
584 01 LEDEČ NAD SÁZAVOU
☎ +420 569 721 471, FAX +420 569 721 507
e-mail: informace@mu-ledecns.cz,
www.ledecns.cz bezbariérový přístup

Informační, poradenské a vzdělávací centrum Lukáš [I9]
9. května 675, 588 22 LUKA NAD JIHLAVOU
☎ +420 567 229 095, FAX +420 567 219 220
e-mail: knih.luka@post.cz,
www.lukanadjihlavou.cz
bezbariérový přístup

Turistické informační centrum [J9]
Náměstí Míru 1, 676 02 MORAVSKÉ BUDĚJOVICE
☎ +420 603 207 511
e-mail: tic@mbudejovice.cz, www.mbudejovice.cz

Kulturní a informační středisko [B12]
Masarykovo náměstí 100
675 71 NÁMĚSTÍ NAD OSLAVOU
☎ +420 568 620 493, FAX +420 568 620 338
e-mail: mks-namest@iol.cz, www.namestnosl.cz

Městské informační centrum [H11]
Studničkovo náměstí 97
592 31 NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ
☎ +420 566 650 254, +420 566 650 255
FAX +420 566 617 202
e-mail: ic@mnmm.cz, www.mnmm.cz
bezbariérový přístup s pomocí pracovníka IC

Turistické informační centrum mikroregionu Strážiště [E6]
Hronova 1078, 395 01 PACOV
☎ +420 608 302 065
e-mail: hruskova.pacov@quick.cz
www.mestopacov.cz

Turistické informační centrum [F5]
Masarykovo náměstí 10, 393 01 PELHŘIMOV
☎, FAX +420 565 326 924, +420 777 012 397
e-mail: ic@kzpe.cz, www.pelhrimovko.cz

Kulturní zařízení města Počátek [I5]
Horní ulice 87, 394 64 POČÁTKY
☎ +420 565 650 484, +420 602 223 732
e-mail: infocentrum@pocatky.cz,
kultura@pocatky.cz, www.pocatky.cz

Informační centrum [D9]
Husovo náměstí 59, 588 13 POLNÁ
☎ +420 567 559 211, FAX +420 567 559 209
e-mail: infocentrum@mu-polna.cz
www.mesto-polna.cz

Informační centrum Přibyslav [D9]
Bechyňovo nám. 45, 582 22 PŘIBYSLAV
☎ +420 569 684 257, +420 569 484 361
e-mail: ic@pribyslav.cz, www.pribyslav.cz

Informační kancelář [C12]
592 03 SNĚŽNÉ 94, ☎ +420 566 664 443
e-mail: ekonom@snezne.cz, www.snezne.cz

Informační centrum [C6]
Náměstí Tičkú z Lípy 16
582 91 SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU
☎ +420 569 496 676
e-mail: info@svetlans.cz, www.svetlans.cz
bezbariérový přístup

Městské informační centrum Svratka [C11]
Líbušina 42, 592 02 SVRATKA
☎ +420 566 662 594, +420 777 083 487
e-mail: ic@svratka.cz, info@svratecko.cz
www.svratka.cz, http://ic.svratka.cz/

Informační středisko MěÚ [B7]
Náměstí Zachariáše z Hradce 10
588 56 TELČ
☎ +420 567 112 407, +420 567 112 408
FAX +420 567 112 403
e-mail: info@telc-etc.cz
www.telc-etc.cz www.telc.eu

Informační centrum Těchobuz [E5]
TĚCHOBUZ 60, 395 01 Pacov
☎ +420 565 443 960, +420 724 810 276
e-mail: infocentrum@techobuz.cz
www.techobuz.cz

Informační a turistické centrum [B16]
Karlovo náměstí 53, 674 01 TŘEBÍČ
☎ +420 568 847 070, FAX +420 568 610 041
e-mail: info@mkstrebic.cz, www.mkstrebic.cz

Informační a turistické centrum pobočka Zadní synagoga [B10]
Subakova 44/1, 674 01 TŘEBÍČ
☎ +420 568 823 005, +420 568 610 023,
FAX +420 568 610 041
e-mail: infosynagoga@mkstrebic.cz
www.mkstrebic.cz
text o synagoze v Bralově písmu

Informační a turistické centrum [B10]
pobočka Bazilika, Žerotín 1, 674 01 TŘEBÍČ
☎ +420 568 610 022, +420 777 746 982,
FAX +420 568 610 041
e-mail: infobazilika@mkstrebic.cz
www.mkstrebic.cz

Informační centrum [G7]
Rooseveltova 44a/26, 589 01 TŘEŠŤ
☎ +420 567 234 567
e-mail: info@trest.cz, www.tresť.cz
bezbariérový přístup, částečná znalost znakové řeči pro sluchově postižené

Informační centrum – Klub kultury [G12]
Masarykovo náměstí 5, 595 01 VELKÁ BÍTEŠ
☎ +420 566 532 025
e-mail: infocentrum@bites@iol.cz, www.vbites.cz
bezbariérový přístup

INFO centrum [D9]
592 11 VELKÁ LOSENICE 249
☎ +420 566 666 156
e-mail: info.VL@seznam.cz, www.losenice.cz

Informační centrum MěÚ [G11]
Radnická 29/1
594 13 VELKÉ MEZIŘÍČÍ
☎ +420 566 501 107, FAX +420 566 521 657
e-mail: icjimestovm.c